

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לפוליטיקה וממשל

סדנת תזה

יום ג', 10:15-11:45
ד"ר מיכל גבעוני mgivoni@post.bgu.ac.il

הסדנה מיועדת לתלמידי השנה ראשונה במסלול המחקרי במחלקה לפוליטיקה וממשל. מטרתה ללוות את הסטודנטים/ות בצעדיהם/ן הראשונים במחקר ולסייע להם/ן בגיבוש הצעה לתזה.

הסדנה תכלול שתי חטיבות, עיונית ומעשית, שיועברו לסירוגין מדי שבוע. **החטיבה המעשית של הסדנה** תתמקד בהקניית מיומנויות בסיסיות של חשיבה מחקרית וכתובה מחקרית. נעסוק, בין השאר, בבחירת נושא המחקר ותיחומו, בהתוויית שאלות המחקר, בהגדרת שדה המחקר והמקרים שיבדקו, בקריאה ביקורתית של טקסטים אקדמיים, באיתור חומרים ביבליוגרפיים ובכתיבה של סקירת ספרות ושל שאר מרכיבי הצעת המחקר.

במסגרת החטיבה העיונית של הקורס נבחן מנקודת מבט תיאורטית וביקורתית כמה מאבני היסוד של החשיבה המחקרית בתחום הניתוח האיכותני של החברה והפוליטיקה. נבקש להמשיג ולהציב שאלות בנוגע לפרקטיקות אקדמיות שלרוב אינן נידונות לגופן – חשיבה במקרים, עבודה עם מושגים וניסוח שאלות מחקר – וזאת תוך שימת דגש על ההתגבשות ההיסטורית, הדינמית והגמישה של ידע, של דיסציפלינות ושל סגנונות מחשבה. בנוסף, נבקש להשתהות על כמה מערכי היסוד של הפעילות מחקרית בתחומי הידע הרלוונטיים – אובייקטיביות, ביקורתיות, רפלקסיביות ומעורבות פוליטית – בניסיון לחשוב על התכנים שנמזגים בהם, על הקשיים שהם מעוררים ועל יתרונותיהם הפוטנציאליים.

מטלות הסדנה:

- 1) השתתפות פעילה במפגשים – **חובה**.
- 2) קריאת כל חומרי הקריאה לקראת כל מפגש. עותקים סרוקים של הטקסטים מופיעים באתר הקורס במודל.
- 3) ביצוע המטלות המחייבות לקראת כל מפגש כמפורט בתוכנית הקורס.
- * בדיקת המטלות תתבצע בדרך של ביקורת עמיתים/ות. המטלות ישלחו לבן או בת הזוג שלכם/ן עד יום שישי בשעה 12:00. המטלות הבדוקות ישלחו לרשימת התפוצה האלקטרונית של הכיתה כולה עד יום ראשון בשעה 12:00.
- 4) הצגת חמש מטלות בכיתה.
- 5) הצגת הצעת התזה בכיתה.
- 6) מענה בכתב על שאלון המשוב שיועבר בתום הסדנה.

* עמידה במטלות הקורס תזכה בציון עובר. קבלת ציון עובר בקורס מותנית במילוי כל מטלות הקורס המפורטות לעיל.
* לא ניתן להשתמש במחשב נייד ובפלאפונים במהלך המפגשים.

שעת קבלה: יום ג', 12-13, בתיאום מראש.

תוכנית הסדנה

מטלות	חומר הקריאה	נושא	תאריך
--	1) טלילה נשר, "כך אימצה המועצה להשכלה גבוהה את מסקנות 'אם תרצו'", הארץ 2.12.2011 2) Alison Mountz et al. "For slow scholarship: A feminist politics of resistance through collective action in the neoliberal university." <i>ACME: An International Journal for Critical Geographies</i> 14.4 (2015): 1235-1259. 3) Helen Sword, "Academic Writing: How to Stay Afloat," <i>Times Higher Education</i> , July 20, 2017.	מבוא: פוליטיקה ואקדמיה – בין הון לשלטון	5.11
1) קראו את הצעות המחקר המופיעות באתר הקורס. (2) התכוננו להציג בקצרה שני כיוונים אפשריים למחקר במסגרת הדיון הקבוצתי שיתנהל במפגש.	Andrew Abbott, <i>Methods of Discovery: Heuristics for the Social Sciences</i> , WW Norton, 2004: Ch. 7.	בחירת נושא למחקר	12.11
התכוננו להציג בקצרה שני כיוונים אפשריים למחקר במסגרת הדיון הקבוצתי שיתנהל במפגש (המשך מהשבוע שעבר).	אבי גרפינקל, איך כותבים, עמ' 19-46.	בחירת נושא למחקר	19.11
כתבו דו"ח בן עמוד אחד על חומרי הקריאה. על הדו"ח להתמקד בסוגיות הבאות: (1) מהם מאפייניהן המרכזיים של בעיות מחקריות כפי שהן מתוארות בטקסטים? (2) אילו מסוגי הבעיות המחקריות המוזכרות בטקסטים יכולים להיות שימושיים במיוחד עבורכם/ במחשבה על נושא המחקר שלכם/?	Andrew Abbott, <i>Methods of Discovery: Heuristics for the Social Sciences</i> , WW Norton, 2004: Chs. 3, 4.	שאלות ובעיות	26.11
כתבו תקציר בן חצי עמוד של הפרויקט המחקרי המתואר בפרק. על התקציר לכלול את הנקודות הבאות: (1) תיאור של נושא המחקר; (2) התייחסות לשאלות שמניעות את המחקר; (3) התייחסות לחידוש שהוא מציב ביחס לספרות המחקר הקיימת; (4) התייחסות לטיעונים	מיכל גבעוני, <i>אתיקת העדות – היסטוריה של בעיה</i> . הוצאת ון ליר, 2015: מבוא.	מסגור נושא המחקר, תכניו ודגשיו	3.12

המרכזיים שיפותחו; 5) התייחסות לחומרי המחקר ו/או המקרים הנבדקים.			
--	--	מפגש עם מסטרנטיות ותיקות	10.12
כתבו טקסט קצר באורך של עמוד לכל היותר שבו תנמקו, לאור העמדות המוצגות בטקסט, מדוע בחרתם/ן למקד את מחקרם/ן במקרים מסוימים דווקא ואילו תובנות כלליות עשויים ניתוחי המקרה שלכם/ן להציע.	Andrew Abbott, "What do Cases do?"	מקרים	17.12
נסחו בחצי עמוד את הרעיון המנחה של התזה שלכם/ן. על התקציר לכלול את הנקודות הבאות: 1) תיאור של נושא המחקר; 2) התייחסות לשאלות שהוא מעורר ושהן תרצו לדון; 3) התייחסות לחשיבות המחקר ולעניין שהוא מעורר; 4) התייחסות לחומרי המחקר ו/או המקרים הנבדקים.	--	מסגור נושא המחקר, תכניו ודגשיו	24.12
1) ערכו רשימה ובה 10 פריטי קריאה מרכזיים הקשורים לנושא שאותו תרצו לחקור. 2) קראו ארבעה טקסטים מתוך הרשימה וסכמו כל אחד ב-10 שורות. 3) נסו לשזור את תקצירי ארבעת הטקסטים יחדיו באופן שמתאר את עמדותיהם על הנושא זו ביחס לזו. 4) כתבו מחדש את תקציר המחקר שלכם/ן בהתאם להערות שקיבלתם/ן על הנוסח הקודם.	--	כתיבת סקירת ספרות: צעדים ראשונים	31.12
כתבו דו"ח בן עמוד אחד על חומרי הקריאה המתייחס לשאלה: על אילו תפישות של אובייקטיביות מערערות דסטון והארווי ואילו תפישות אלטרנטיביות של אובייקטיביות עולות מטענותיהן.	1) Lorraine Daston, "Objectivity and the Escape from Perspective," <i>Social Studies of Science</i> 22.4 (1992): 597-618. 2) Donna Haraway, "Situated knowledges: The science question in feminism and the privilege of partial perspective," <i>Feminist Studies</i> 14.3 (1988): 575-599.	אובייקטיביות	7.1
1) ערכו רשימה ובה 20 פריטי קריאה מרכזיים הקשורים לנושא שאותו תרצו לחקור. 2) קראו שמונה טקסטים מתוך הרשימה (כלומר ארבעה טקסטים נוספים על אלו שכבר קראתם/ן), סכמו כל אחד בקצרה ושזרו את הסיכומים יחדיו באופן שמתאר את העמדות המובעות בהם על הנושא או הנושאים זו ביחס לזו.	--	כתיבת סקירת ספרות: צעדים ראשונים	14.1

כתבו דו"ח קריאה בן עמוד אחד על הטקסט.	Michael Lynch, "Against reflexivity as an academic virtue and source of privileged knowledge," <i>Theory, Culture & Society</i> 17.3 (2000): 26-54.	רפלקסיביות	21.1
סמטר ב'			
1) כתבו טיוטה ראשונה של סקירת הספרות להצעת המחקר על בסיס 20 פריטים ביבליוגרפיים לפחות. 2) כתבו מחדש את תקציר המחקר שלכם/ן בהתאם לסקירת הספרות.		כתיבת סקירת ספרות	17.3
1) כתבו טיוטה שנייה של סקירת הספרות להצעת המחקר על בסיס 20 פריטים לפחות. 2) כתבו מחדש את תקציר המחקר שלכם/ן בהתאם לסקירת הספרות.	--	כתיבת סקירת ספרות	24.3
כתבו דו"ח קריאה בן עמוד אחד על אחד המאמרים.	Judith Butler, "Critique, dissent, disciplinarity," <i>Critical Inquiry</i> 35.4 (2009): 773-795.	ביקורת	31.3
	Bruno Latour, "Why has critique run out of steam? From matters of fact to matters of concern," <i>Critical inquiry</i> 30.2 (2004): 225-248.	ביקורת	7.4
כתבו טיוטה באורך של 2 עמודים המציגה את עיקרי המחקר. על הטקסט לכלול פתיחה מתאימה; הצגה תמציתית של נושא המחקר ושל השאלות שבהן יטפל; התייחסות לחוסרים שאותם הוא עתיד למלא בספרות המחקר וביחס להבנת התופעה; וכן התייחסות למסגרת התיאורטית של המחקר ולחומרים עליהם יתבסס.	--	כתיבת פרק המבוא של הצעת המחקר	5.5
כתבו דו"ח בן עמוד אחד על הטקסט המתייחס לשינויים שחלו בתפקיד האינטלקטואל בעידן העכשווי ולבעיות שהם מעוררים	Thomas Osborne, "On mediators: Intellectuals and the ideas trade in the knowledge society." <i>Economy and Society</i> 33, no. 4 (2004): 430-447.	ידע מעורב	12.5
1) כתבו סיכום באורך כחצי עמוד של חומר הקריאה. 2) פרטו בחצי עמוד נוסף איזה מושג עשוי להתגלות כמועיל במיוחד עבור המחקר שלכם/ן, כיצד אתם/ן מתכננים/ות להשתמש בו ואילו תובנות חדשות תוכלו להציע ביחס אליו.	Mieke Bal, <i>Travelling concepts in the humanities: A rough guide</i> . University of Toronto Press, 2002: Ch. 1.	מושגים	19.5
כתבו שתי פסקאות המציגות את תרומת המחקר להבנת התופעה הנחקרת ואת חידושיו ביחס לספרות המחקר הרלוונטית.	--	ניסוח תרומת המחקר וחידושיו (עיד אל פיטר)	26.5

3.6	הצגת הצעות המחקר	--	הכינו פרזנטציה בת 10 דקות הכוללת התייחסות תמציתית לנקודות הבאות: נושא המחקר; השאלות שבהן יטפל; המסגרת התיאורטית; החומרים עליהם יתבסס המחקר; מתודולוגית המחקר; החידוש ביחס לספרות הרלוונטית; והתרומה להבנת התופעה המדוברת.
10.6	הצגת הצעות המחקר	--	1) (למציגים/ות בלבד): הכינו פרזנטציה בת 10 דקות הכוללת התייחסות תמציתית לנקודות הבאות: נושא המחקר; השאלות שבהן יטפל; המסגרת התיאורטית; החומרים עליהם יתבסס המחקר; מתודולוגית המחקר; החידוש ביחס לספרות הרלוונטית; והתרומה להבנת התופעה המדוברת. 2) שלחו לרשימת התפוצה של הקורס הערות קצרות על הפרזנטציות שהועברו במפגש האחרון.
17.6	הצגת הצעות המחקר	--	1) (למציגים/ות בלבד): הכינו פרזנטציה בת 10 דקות הכוללת התייחסות תמציתית לנקודות הבאות: נושא המחקר; השאלות שבהן יטפל; המסגרת התיאורטית; החומרים עליהם יתבסס המחקר; מתודולוגית המחקר; החידוש ביחס לספרות הרלוונטית; והתרומה להבנת התופעה המדוברת. 2) שלחו לרשימת התפוצה של הקורס הערות קצרות על הפרזנטציות שהועברו במפגש האחרון.
23.6	הצגת הצעות המחקר	--	1) (למציגים/ות בלבד): הכינו פרזנטציה בת 10 דקות הכוללת התייחסות תמציתית לנקודות הבאות: נושא המחקר; השאלות שבהן יטפל; המסגרת התיאורטית; החומרים עליהם יתבסס המחקר; מתודולוגית המחקר; החידוש ביחס לספרות הרלוונטית; והתרומה להבנת התופעה המדוברת. 2) שלחו לרשימת התפוצה של הקורס הערות קצרות על הפרזנטציות שהועברו במפגש האחרון.